

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának 405/2020. (IV.28.) számú határozata

Ügyiratszám: MN/2507-12/2020.

Ügyintéző: személyes adat

Telefonszám: személyes adat

E-mail: személyes adat

Tárgy: a kirekesztésre alkalmas
médiatartalmak közzétételét tiltó törvényi
rendelkezés megsértése

Határozat

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) az ATV Zrt.-vel (1102 Budapest, Kőrösi Csoma Sándor út 31., a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) szemben hivatalból lefolytatott eljárásában megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a Magyar ATV csatornán 2020. január 23-án 17 óra 55 perctől sugározott A nap híre című műsorszám közzétételével megsértette a kirekesztésre alkalmas médiatartalmak közzétételét tiltó törvényi rendelkezést, ezért Médiaszolgáltatót **100 000 Ft, azaz egyszázezer forint bírsággal sújtja.**

A jogsértés miatt a Médiatanács a Médiaszolgáltatót az alábbi közlemény közzétételére kötelezi:

„A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa megállapította, hogy a Médiaszolgáltató az ATV csatornán 2020. január 23-án sugározott A nap híre című műsorszámában megsértette a kirekesztésre alkalmas médiatartalmak közzétételét tiltó törvényi rendelkezést azáltal, hogy a műsorvezető a műsorszám vendégétől a fehér bőrszínű, keresztény, heteroszexuális emberek közössége vonatkozásában elhangzott általánosító, megbélyegző kijelentést nem moderálta, azt nem utasította el.”

A Médiaszolgáltató a közleményt A nap híre című műsorszámának a jelen határozat véglegessé válását követő első adásában (vagy a műsorszám időközbeni megszűnése esetén annak időpontjában közzétett más műsorszámában jelen határozat véglegessé válásától számított három napon belül) köteles közzétenni.

Megállapította továbbá a Médiatanács, hogy a Médiaszolgáltató a fenti műsorszám közzétételével nem sértette meg a gyűlöletkeltésre alkalmas médiatartalmak közzétételét tiltó törvényi rendelkezést.

A Médiaszolgáltató a bírságot e határozat közlését követő hét napon belül köteles megfizetni a Médiatanács Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-00295141-00000024. számú pénzforgalmi számlájára. A bírságfizetési kötelezettség késedelmes teljesítése esetén a Médiaszolgáltató késedelmi pótlékot köteles fizetni, melynek mértéke minden naptári nap után a késedelem, illetve az esedékesség előtti igénybevétel (felszámítás) időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének háromszázhatvanötöd része. Az önkéntes teljesítés elmaradása esetén a Médiatanács a Médiaszolgáltatóval szembeni bírságigényét az adóhatóság útján érvényesíti.

A véglegessé vált döntés ellen annak közlésétől számított harminc napon belül a Fővárosi Törvényszékhez (a továbbiakban: **Bíróság**) címzett, de a Médiatanácsához - a személyesen eljáró ügyfél esetében választása szerint elektronikus vagy postai úton, a jogi képviselő által kizárólag elektronikus - benyújtott keresetlevéllel közigazgatási per indítható. A keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya, az azonnali jogvédelem a Bíróságtól kérhető. Tárgyalás tartása a Bíróságtól kérhető. A keresetet a Bíróság harminc napon belül bírálja el.

Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: **E-ügyintézési tv.**) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett minden beadványt kizárólag elektronikus - az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon - nyújthat be a bírósághoz. A Bíróság egyszerűsített perben, a tárgyaláson kívüli elbírálás szabályai szerint jár el.

Indokolás

A Médiatanács állampolgári bejelentés alapján, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: **Ákr.**) 100. § (1) bekezdése és a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban: **Mttv.**) 167. § (1) bekezdése szerinti hatósági ellenőrzést folytatott le a Médiaszolgáltató Magyar ATV csatornáján 2020. január 23-án 17 óra 55 perctől sugárzott A nap híre című műsorszámmal kapcsolatban.

A hatósági ellenőrzés során felmerült a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: **Smtv.**) 17. § (1) és (2) bekezdésének megsértése a 18:24:38 és 18:25:46 között adásba került műsorésszel kapcsolatban.

A Médiatanács az Ákr. 104. § (1) bekezdése alapján az Mttv. 182. § c) pontjában foglalt hatáskörében 2020. március 3-án hivatalból közigazgatási hatósági eljárást indított a Médiaszolgáltatóval szemben. A Médiatanács az Ákr. 104. § (3) bekezdésében foglaltak alapján az 178/2020. (III. 3.) számú, MN/2507-6/2020. ügyiratszámú végzésében értesítette a Médiaszolgáltatót az eljárás megindításáról, továbbá a hatósági ellenőrzés megállapításairól, valamint az Ákr. 5. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozattételi jogosultságáról és az Ákr. 33. §-a szerint az iratbetekintési lehetőségéről. A Médiatanács továbbá kötelezte a Médiaszolgáltatót, hogy a végzés közlésétől számított 10 napon belül terjessze elő az ügygel kapcsolatos nyilatkozatát.

Az Mttv. 144. § (1) bekezdése szerint a Médiatanács a hatósági ügyekben az Mttv.-ben foglalt eltérésekkel és kiegészítésekkel az Ákr. szerint jár el.

A Médiaszolgáltató az elektronikus megküldött végzést 2020. március 6-án vette át. A Hatósághoz e-mailen 2020. március 13-án, postai úton március 18-án érkezett, megegyező tartalmú nyilatkozatában vitatta a jogsértéseket.

A Médiaszolgáltató röviden bemutatta a hétköznapiakon 36 percben jelentkező politikai tájékoztató műsorszámát, illetve a konkrét adást, majd áttért a sérelmezett kijelentések értelmezésére.

Ismertette az elhangzottak kontextusát, kiemelve, hogy a vitatott hozzászólásban az adás vendége felsorolta, mely társadalmi csoport az, amely ellen nem irányul a kormányzó párt gyűlöletpolitikája. E társadalmi csoportnak a családképét nevezte borzalmasnak, és ezt azzal magyarázta, hogy ebből a rendszerből ki van zárva mindenki, aki nem keresztény, nem heteroszexuális és nem fehér. E gondolkodással állította szembe Ankara új polgármesterének politizálását, amely elmondása szerint a szeretet erejével és a városlakók közösségének erejével működik.

Kiemelte a Médiaszolgáltató, hogy a 2020. február 28-án sugárzott Egyenes beszéd című műsorszámában megkérdezte Niedermüller Pétert az elhangzottakról, és a politikus ekkor megerősítette, hogy a véleménye nem konkrét emberekre, hanem egy politikai ideológiára, egy ideológiai termékre vonatkozott, ezt minősítette rémisztőnek. Hangsúlyozta a Médiaszolgáltató, hogy a műsorvezető, Rónai Egon, e műsorban elnézést kért mindenkitől, akit Niedermüller Péter szavai megbántottak.

A Médiaszolgáltató ezt követően ismertette a vonatkozó jogszabályhelyeket, a hatósági gyakorlatot és jogértelmezést, illetve hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint a vitatott mondatok kritikai, politikai véleménynek minősülnek, amelyek sem a gyűlöletkeltés, sem a kirekesztés szintjét nem érik el. Nem vitatottan a vélemény egyesek számára sértő, elfogadhatatlan lehetett, de a vonatkozó alkotmánybírósági és hatósági gyakorlat értelmében a sajtószabadság kiterjed a sértő, akár szélsőséges álláspontok közzétételének lehetőségére is.

Előadta, hogy véleményének kinyilvánítása előtt Niedermüller Péter leszögezte: gyűlöletkeltő szándék nem vezérli. Hozzátette, konkrét cselekvésre senkit nem készítetett a kifogásolt vélemény, de annak alapján még olyan tartalmi vagy érzelmi azonosulás sem történt, amely hátrányosan érintette volna a kifogásolt jelzőkkel azonosulókat.

Véleménye szerint ugyanez állapítható meg a kirekesztés vonatkozásában. A Niedermüller Péter által bírált ideológiával azonosulók nem lettek alkotmányos jogaiktól megfosztva, illetve a társadalomból kirekesztve.

A Médiaszolgáltató párhuzamot vont a jelenleg tárgyalta kijelentés és a 138/2011. (I. 19.) számú, illetve a 925/2012. (V. 23.) számú médiatanácsi határozatok alapjául szolgáló esetek, valamint a határozatok felülvizsgálata során született bírósági döntések között.

A Médiaszolgáltató vitatta továbbá az Smtv. 17. § (1) és (2) bekezdése által védett közösség létét. Hivatkozott e körben a Médiatanács 1726/2012. (IX. 23.) számú határozatára, melyben a Médiatanács kifejtette, hogy az adott politikai oldallal, nézetekkel való szimpatizálás nem minősül olyan csoportképző tulajdonságnak, rendező elvnek, amely személyeket az Smtv. 17. § (1) és (2) bekezdése által védett közösséggé avathatna. A Médiaszolgáltató ismételten leszögezte, hogy Niedermüller Péter megjegyzése nem személyekre irányult, hanem egy politikai ideológiát írt körül, így az említett személyek úgynevezett „elkülönülése” nem valós. Ebből kiindulva nem azonosítható hatósági védelemre jogosult, a többségi társadalom számára is érzékelhetően elkülönült csoport.

A Médiaszolgáltató elsődlegesen a hatósági eljárás megszüntetését kérte. Arra a nem várt esetre, ha e kérelme nem vezetne eredményre, kérte figyelembe venni, hogy a fentebb említett Egyenes beszéd című műsorszámában a műsorvezető bocsánatot kért, tehát elhatárolódott Niedermüller Péter kijelentésétől, ami a Médiaszolgáltató felelősségre vonása alóli mentesüléséhez vezethet.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok, így különösen a műsorszám megtekintése, a vizsgálati jelentés, valamint a Médiaszolgáltató nyilatkozata alapján az alábbiakat állapította meg:

1. A kifogásolt médiatartalom ismertetése

A vizsgált adást Simon András vezette, vendégei Ónody Molnár Dóra újságíró, Niedermüller Péter, a Demokratikus Koalíció politikus és Tordai Bence, a Párbeszéd Magyarországért szóvivője voltak.

A résztvevők által megvitattott témák egyike a „Kommunikációs krízissel küzd a Fidesz” címet viselte. A felvezető összeállításban a narrátor a 24.hu információira hivatkozva a kormányzat új kommunikációs stratégiájáról számolt be. Kifejtette többek között, hogy a Fidesz kommunikációjának középpontjában a cigányok és a börtönviseltek állnak majd.

A résztvevők ennek apropóján számba vették, hogy milyen ellenségek jellemezték a Fidesz-kormányzat kommunikációját az elmúlt tíz évben. Mindannyian azon a véleményen voltak, hogy az úgynevezett „gyűlöletpolitika” rendkívül káros a magyar társadalomra, illetve érződik egyfajta csömör a retorikával kapcsolatban, aminek hatásaként sokan elfordulnak a közügyek követésétől és a politikai részvételtől. A Fidesz kommunikációját ellentétbe állították Karácsony Gergely kampányával, aki az összefogást és a szeretetet hangsúlyozta.

Ennek során az alábbi hozzászólások hangzottak el 18:24:38 és 18:25:46 között:

Niedermüller Péter: **„Hogyha megnézzük azt, hogy mi marad, hogyha lehántod ezeket a gyűlöletvalamiket, ugye felsoroltuk: a nem magyarok, a mások, a migránsok, a romák, a nem tudom én mik, akkor ott marad egy rémisztő képződmény közepén: ezek a fehér, keresztény, heteroszexuális...”**

Ónody Molnár Dóra: *„Férfiak!”*

Niedermüller Péter: **„Férfiak, igen... meg azért nők is vannak közöttük. Bocsánatot kérek.”**

Tordai Bence: *„De ők antifeministák.”*

Niedermüller Péter: **„Ez a család-elképzelés. És ugye ez azért borzalmas, mert ha megnézzük, hogy a világon mindenütt az úgynevezett fehér nacionalisták miből állnak össze ... ebből mondom csöndesen nektek. És ez a legborzalmasabb, mert ebből a rendszerből mindenki ki van zárva, akkor elmondom még egyszer, aki nem fehér, nem keresztény, nem heteroszexuális, és nem, hogy mondjam, ugyanazt a határtalanul unalmas arcot és ruházatot ölti föl, amit 40 éve vagy 50 éve magán hord. Ez ennek a drámája, hogy semmi progressziót, semmi innovációt, semmi kreativitást nem enged be.”**

2. A Smtv. 17. § (2) bekezdésének értelmezése

Az Smtv. 17. § (2) bekezdése értelmében:

„A médiatartalom nem lehet alkalmas valamely nemzet, közösség, nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbség vagy bármely többség, továbbá valamely vallási közösség kirekesztésére.”

Az Smtv. 17. § (2) bekezdése a médiaszolgáltatók - véleménynyilvánítási jogára és a sajtószabadsághoz való jogra visszavezethető - szerkesztői szabadságának alkotmányosan igazolható korlátozását jelenti.

A médiaszabályozás e rendelkezése nem az adott médiatartalomban szereplő közösségek jogait védi. A médiahatósági eljárás a megtámadott közösség képviselőinek, tagjainak akarától függetlenül elindulhat, és ez nem képezi azok önrendelkezési jogának korlátját, arra tekintettel, hogy a szabályozás elsődleges célja a demokratikus nyilvánosság védelme. A rendelkezés elsősorban azt célozza, hogy a közönség (a médiatartalmak befogadói) számára olyan nyilvánosság álljon rendelkezésre, amely tiszteletben tartja az emberek, közösségek egyenlőségét, egyenlő emberi méltóságát.

Az Smtv. 17. § (2) bekezdése által tilalmazott magatartás a kirekesztés, a rendelkezés alanyai csoportok, közösségek, melyek közül a jogalkotó egyes, az Alaptörvény és a nemzetközi egyezmények által is kiemelt – nemzeti, etnikai, nyelvi, vallási alapon összetartozó – csoportokat külön nevesített.

A Médiatanács gyakorlatában kirekesztést valósít meg a médiatartalom, ha adott közösség elszigeteltségét, a társadalom egyéb rétegeitől való idegenségét, különállóságát igyekszik elérni, vagy amellet érvel. Ez létrejöhet a célzott réteggel kapcsolatos megtevesztő, sztereotip gondolatok, vélemények felerősítésével, vagy úgy, hogy a vélemény kinyilvánítója arra törekszik, hogy az adott közösség tagjait megakadályozza alkotmányos jogaik érvényesítésében, vagy ezt próbálja számukra megnehezíteni.

Fontos kiemelni, hogy a szabályozás a kirekesztésre *alkalmas* médiatartalmak közzétételét tiltja, azaz a hatósági eljárás során nem azt kell vizsgálni, hogy az adott tartalom közzétételének eredményeképpen a szóban forgó közösség tagjai ténylegesen szembesültek annak negatív következményeivel; ugyanígy az sem tényállás-elem, hogy a vélemény kinyilvánítóját ilyen szándék vezérelje nézeteinek közlésekor.

A sajtószabadságot értelmező első határozatában az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy „*a sajtó szabadságát arra figyelemmel kell garantálnia az államnak, hogy a sajtó a véleményalkotáshoz szükséges információszerzésnek, a véleménynyilvánításnak és véleményformálásnak kitüntetett jelentőségű eszköze. (...) A sajtószabadság egyéni alapjogként abban az értelemben eszköz, hogy felerősíti az egyéni véleménynyilvánítás hatását, és támogatja a demokratikus közvélemény közérdekű ügyekről való tájékoztatását, a közérdekű ügyekkel kapcsolatos véleményformálást*” [37/1992. (VI. 10.) AB hat.].

A 30/1992. (V. 26.) AB határozat kifejtette: „*a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a fentiek szerint nem csupán alapvető alanyi jog, hanem e jog objektív, intézményes oldalának elismerése egyben a közvélemény, mint alapvető politikai intézmény garantálását is jelenti. A szabad véleménynyilvánítás jogának kitüntetett szerepe ugyan nem vezet arra, hogy ez a jog – az élethez vagy az emberi méltósághoz való joghoz hasonlóan – korlátozhatatlan lenne, de mindenképpen azzal jár, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jognak valójában igen kevés joggal szemben kell csak engednie, azaz a véleményszabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni.*”

A fentiek alapján a vélemény- és sajtószabadság kiterjed a sértő, akár szélsőséges álláspontok közzétételének lehetőségére is. A sajtószabadság korlátozásának nem lehet indoka a szélsőséges vélemények elutasítása, hanem csak más, a sajtószabadsággal szembeni védelemre is érdemes alapvető jog vagy alkotmányos érték [Alaptörvény, I. cikk (3) bekezdés] megóvásának szándéka vezethet a jogsértés megállapítására.

A szólás- vagy sajtószabadság gyakorlása ugyanakkor nem teszi lehetővé a kirekesztő vélemények közzétételét, azaz a védelem ezen álláspontokra nem terjed ki, ezek a vélemények alkotmányos módon kizárhatók a demokratikus nyilvánosságból. [Ezt az Alkotmánybíróság a 165/2011. (XII. 20.) határozatában is megerősítette.]

3. Az Smtv. 17. § (2) bekezdésének megsértése

A vitatott adásban a műsorvezető és meghívott vendégei a kormányzat politikáját kritizálták, erőteljesen bírálták a véleményük szerint ellenségképre épülő kommunikációs stratégiát.

Niedermüller Péter hozzászólásában „rémisztő képződménynek” nevezett egy társadalmi csoportot, közösséget, amelyet borszín, vallás és szexuális irányultság alapján határolt el: fehér, keresztény, heteroszexuális.

Az alkotmánybíróági értelmezés szerint a védett közösség bármely ismérv alapján elkülönülő személyek csoportját jelentheti [30/1992. (V. 26.) AB határozat], azonban az „elkülönülésnek” valósnak és érzékelhetőnek kell lennie. Ahhoz, hogy védelmet kapjon, az adott csoportnak, közösségnek olyan alapon kell léteznie, amely tagjai személyiségének lényegét (lényegi elemét) határozza meg [96/2008. (VII. 3.) AB határozat].

A borszín veleszületett, megváltoztathatatlan tulajdonság, a vallás és a szexuális irányultság ugyancsak a személyiség lényegi eleme, a három tulajdonság pedig jól körülhatárol egy csoportot, közösséget. Mindezek alapján megállapította a Médiatanács, hogy - a Médiaszolgáltató álláspontjával ellentétben - a vitatott kijelentés, jellemzés egy közösségre vonatkozott, nem pedig ideológiára.

A hozzászólásban „rémisztő” csoportként jelent meg a keresztény gyökerű, európai fehér ember, kiegészítve a szexuális irányultságra való utalással. A továbbiakban Niedermüller Péter unalmasnak, fejlődésképtelennek és ötlettelennak írta le e közösség tagjait, és hozzátette, hogy közülük kerülnek ki az úgynevezett „fehér nacionalisták”.

Niedermüller a „fehér, keresztény, heteroszexuális” emberek közösségére úgy utalt, mint a fehér nacionalisták alapját adó csoportra. (*„És ugye ez azért borzalmas, mert ha megnézzük, hogy a világon mindenütt az úgynevezett fehér nacionalisták miből állnak össze ... ebből, mondom csöndesen nektek”*.) A megszólaló tehát összekapcsolta a „fehér, keresztény, heteroszexuális” emberek közösségét a „fehér nacionalistákkal”, mely gyűjtőnévvel a közvélemény, közbeszéd azokat a mozgalmakat, ideológiai közösségeket illeti, amelyek a fehérek felsőbbrendűségét hirdetik. A fehér nacionalistákkal való általánosító azonosítás megbélyegző volt, és ellenséges, kirekesztő érzések kialakulásának kiindulópontja lehetett.

E megnyilvánulás (minősítés), a Médiatanács álláspontja szerint alkalmas volt arra, hogy a fentiek szerinti egyértelműen azonosítható (a „fehér, keresztény, heteroszexuális”) közösség egészével szembeni sztereotíp, kirekesztő gondolatok kialakítását eredményezze, vagy a már esetlegesen meglévő ilyen nézeteket felerősítse.

Ha ugyanis az adott médiatartalom általánosít, nem csupán a közösség valamely tagjára/tagjaira vonatkozik, hanem magára a csoportra, akkor alkalmas lehet a közösség egészével szembeni ellenséges, kirekesztő érzelmek felkeltésére. A közösségekkel szembeni általánosítás a kirekesztés megállapításának egyik feltétele.

Megállapította a Médiatanács, hogy a műsorvezető a szóhasználatában is durva, az érzelmekre erősen ható, dehonesztáló véleményt nem utasította el nem moderálta, illetve azt alternatív vélemény felmutatásával sem ellenpontosította, egyet nem értését semmilyen módon nem fejezte ki. A beszélgetőtársak egy-egy szóval egyetértően kapcsolódtak az elhangzottakhoz, a műsorvezető azonban nem reagált, a véleménynyilvánítást követően újból a gyűlöletpolitikával kapcsolatban tett fel kérdéseket.

A Médiaszolgáltató, illetve a tárgybeli esethez hasonló műsortípusok esetében a műsorvezető szerepe, feladata kiemelten fontos: a jogsértés megvalósítására alkalmas tartalmaktól való aktív és a közönség számára is nyilvánvalóan ilyenként érzékelhető elhatárolódás az eset valamennyi körülményének mérlegelése mellett alkalmas lehet a jogsértés megállapítása alóli mentesülésre. Jelen esetben azonban erre nem került sor, a Médiaszolgáltatót megtestesítő műsorvezető a kirekesztő gondolatokat tartalmazó megnyilvánulástól semmilyen formában nem határolódott el, nem tompította annak káros hatását.

A Médiaszolgáltató azzal cáfolta a jogsértés tényét, hogy a Niedermüller Péter szavaival körülírt közösség tagjai nem lettek alkotmányos jogaiktól megfosztva, a társadalomból kirekesztve.

Ennek kapcsán a Médiatanács rámutat arra, hogy a jogalkotó a jogsértés megállapítását nem kötötte az adott közösséget ért tényleges jogsérelem bekövetkeztéhez, de még a kirekesztő érzelmek kialakulásához sem. A „kirekesztésre alkalmas” kifejezés alapján a jogsértés megállapításához nem szükséges annak bizonyítása, hogy a médiatartalom hatására a kirekesztő érzelmek minden egyes (vagy akár csak egyetlen) befogadóban kialakultak, vagy az érintett csoport tagjaival szemben konkrét esetekben megnyilvánultak. A jogsértés megállapításához elegendő, ha a médiatartalom alkalmas a kirekesztésre.

A Médiatanács kiemeli, hogy a sértő vélemények közzététele a nyilvánosság elől nem zárható el, a meghívott vendég mondatai azonban jóval túlmutattak az elfogadható kritika határain. Az egyes közösségekkel szemben kirekesztő gondolatokat tápláló nézetek, amelyek a demokratikus nyilvánosság érdekeit sértik, nem élvezhetik a szólásszabadság védelmét. A megbélyegző kijelentésből a befogadó általánosító következtetéseket vonhatott le, így a vizsgált médiatartalom alkalmas lehetett az érintett közösséggel kapcsolatos megtévesztő, sztereotip gondolatok, vélemények felerősítésére, ebből adódóan pedig velük szemben ellenséges, kirekesztő érzelmek kialakulását eredményezhette.

A Médiaszolgáltató a nyilatkozatában kérte, hogy az eset megítélésénél a Médiatanács vegye figyelembe, hogy egy későbbi műsorszámában - az Egyenes beszéd című politikai tájékoztató műsor 2020. január 28-ai adásában - meghívott vendégként kérdezte Niedermüller Pétert a vitatott vélemény értelmezésével kapcsolatban, és e műsorszámában a műsorvezető elnézést kért mindazoktól, akiket Niedermüller Péter mondatai megbántottak.

Ezzel kapcsolatban rögzíti a Médiatanács, hogy a későbbi adásban történt elhatárolódás ugyan a jogsértés megvalósulásának tényén nem változtat, a szankció kiszabása során mindenképpen értékelendő körülménynek minősül.

Megjegyzi a Médiatanács, hogy a Médiaszolgáltató utólagos korrekciója (egy másik adás műsorvezetője elnézést kért a jelen ügy tárgyát képező, az adást követő események alapján a közönség jelentős részéből felháborodást kiváltó kijelentések miatt), ugyancsak arra utal, hogy a Médiaszolgáltató véleménye szerint is az eset túlmutat a jogszerű véleménynyilvánítás keretein.

A Médiatanács a Médiaszolgáltató nyilatkozatában hivatkozott médiatanácsi határozatok és bírósági döntések kapcsán a következőkre mutat rá: a Médiatanács valamennyi ügyben a konkrét tényállás egyedi értékelése alapján hoz döntést, más egyedi ügyben született döntése általános jelleggel nem tekinthető a Hatóság más közigazgatási hatósági eljárásaira nézve iránymutatásként.

A Médiatanács megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező médiatartalom közzétételeivel a Médiaszolgáltató egy alkalommal megsértette az Smtv. 17. § (2) bekezdését.

4. A Smtv. 17. § (1) bekezdésének értelmezése és érvényesülése a vizsgált médiatartalomban

Az Smtv. 17. § (1) bekezdése értelmében:

„A médiatartalom nem lehet alkalmas valamely nemzet, közösség, nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbség vagy bármely többség, továbbá valamely vallási közösség vagy ezek bármely tagja elleni - a közösséghez tartozása miatt történő - gyűlölet keltésére vagy erőszakra uszításra.

Az Smtv. 17. § (1) bekezdés érvényesülésének vizsgálata során a hatóság a gyűlölködő kifejezésekkel szembeni korlátozás lehetőségét vizsgáló - büntető-, polgári- és médiajogi vonatkozásban született - alkotmánybírósági határozatokban foglalt mércét veszi alapul.

Az irányadó alkotmánybíróági határozatokban, illetve azok alapján a hatósági gyakorlatban kialakult és következetesen alkalmazott jogértelmezés szerint tehát a *gyűlöletkeltés* az adott közösség ellen irányuló ellenszenv, utálat szélsőséges és erőteljes kifejezése, olyan agresszív, támadó, az észérveket figyelmen kívül hagyó, kimondottan az érzelmekre ható megnyilvánulás, amely alkalmas arra, hogy másokban is ilyen érzelmeket keltsen, és ezzel a közösséggel szembeni jogsértés veszélyét idézze elő. A gyűlöletkeltés a médiajogban az erőszak érzelmi előkészítését jelenti.

Az Alkotmánybíróóság konzekvens abban, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága a kommunikációs alapjogok anyajoga, amely részben a társadalom demokratikus működésének garanciája, részben pedig az egyéni önkifejezés, a személyiség kiteljesítésének egyik alapvető eszköze.

Az Alkotmánybíróóság eddigi gyakorlatából levezethető általános érvényű tétel, hogy a véleménynek tartalom alapú korlátja nincs. A vélemény érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül részesül védelemben, korlátja csak külső, azaz más alap, vagy alanyi jog tiszteletben tartása, vagy egyéb alkotmányos cél lehet.

Mindezeket figyelembe véve megállapította a Médiatanács, hogy az elemzett médiatartalom a gyűlöletkeltésnek az alkotmányos és a hatósági gyakorlatban meghatározott mércéjét nem érte el. Gyűlöletkeltésről csak akkor beszélhetünk, ha az elhangzott kifejezések kimondottan az érzelmekre akarnak hatni, a szenvedélyek, ellenséges indulatok felkeltésére alkalmasak, azt célozzák.

A Médiaszolgáltató a műsorrész közzétételekor nem sértette meg az Smtv. 17. § (1) bekezdését.

A Médiatanács a jogsértés miatt alkalmazott jogkövetkezmény megállapítása során az alábbiakat vette figyelembe:

Az Mttv. 186. § (1) bekezdése értelmében:

„Amennyiben a jogsértés csekély súlyú és ismételtség nem állapítható meg, a Médiatanács, illetve a Hivatal – a jogsértés tényének megállapítása és figyelmeztetés mellett – legfeljebb harminc napos határidő tűzésével felhívhatja a jogsértőt a jogsértő magatartás megszüntetésére, a jövőbeni jogsértésektől való tartózkodásra, illetve a jogszerű magatartás tanúsítására, és meghatározhatja annak feltételeit.”

Az Mttv. 187. § (4) bekezdése szerint (első mondat):

„Az (1)-(3) bekezdés alkalmazásában ismételtségnek tekintendő, ha a jogsértő a jogerős hatósági határozatban megállapított jogsértő magatartást ugyanazon jogalapon és jogszabályhely tekintetében, ugyanazon tárgykörben, háromszázhatvanöt napon belül ismételten megvalósítja, ide nem értve a csekély súlyú törvénysértéseket.”

A Médiatanács jelen határozat meghozataláig nem állapította meg az Smtv. 17. § (2) bekezdésének megsértését a Médiaszolgáltatóval szemben, azaz az Mttv. 187. § (4) bekezdése szerinti ismételtség nem áll fenn.

A kirekesztő megnyilatkozások alkalmasak arra, hogy a társadalmi rend és béke fenntartásában zavart okozzanak. E szempont mérlegelését követően megállapítható, hogy az Smtv. 17. § (2) bekezdése által tilalmazott sértő tartalom közzététele súlyos jogsértésnek minősül.

A jogsértés súlya kizárja az Mttv. 186. § (1) bekezdése szerinti felhívás jogkövetkezmény alkalmazását.

A jogsértés miatti jogkövetkezmény alkalmazásának alapját az Mttv. 185. § (2) bekezdése, a 187. § (2) bekezdése és a (3) bekezdés b) pontja jelenti.

„185. § (2) A jogkövetkezmény alkalmazása során a Médiatanács és a Hivatal az egyenlő elbánás elvét követve a fokozatosság és az arányosság elvére tekintettel jár el; a jogsértés súlyához, illetve ismétlődéséhez igazodóan alkalmazza a fokozatosság elvét, valamint az eset összes körülményéhez és a jogkövetkezmény által elérni kívánt célhoz képest arányos jogkövetkezményt alkalmaz.

(...)

187. § (2) A Médiatanács és a Hivatal a jogkövetkezményt – a jogsértés jellegétől függően – a jogsértés súlyára, a jogsértés ismételtségére, folyamatosságára, időtartamára, a jogsértéssel elért vagyoni előnyre, valamint a jogsértéssel okozott érdeksérelemre, az érdeksérelemet szenvedett és veszélyeztetett személyek számára, illetve a jogsértéssel okozott kárra, személyiségi jogsérelemre és a jogsértés piacra gyakorolt hatására, továbbá az egyedi ügyben értékelhető egyéb szempontokra tekintettel állapítja meg.

(3) A Médiatanács és a Hivatal – a (7) bekezdés figyelembevételével – a következő jogkövetkezmények alkalmazására jogosult:

[...]

b) bírságot szabhat ki a jogsértővel szemben az alábbi összeghatárok szerint:

ba) JBE médiaszolgáltató és a médiapiaci koncentráció korlátozására vonatkozó szabály által érintett médiaszolgáltató jogsértése esetén a bírság összege kétszázmillió forintig,

bb) a ba) pont alá nem tartozó médiaszolgáltató jogsértése esetén a bírság összege ötvenmillió forintig terjedhet.”

A Médiaszolgáltatóval szemben kiszabható bírság maximális összege ötvenmillió forint.

Az Mttv. 187. § (2) bekezdésében felsorolt mérlegelési szempontok közül a Médiatanács a jogsértés súlyát vette figyelembe.

A további mérlegelési szempontok, így a jogsértés időtartama, folyamatossága, a jogsértéssel elért vagyoni előny, az érdeksérelem szenvedett és veszélyeztetett személyek száma, a jogsértéssel okozott érdeksérelem, a jogsértéssel okozott kár és személyiségi jogsérelem, valamint a jogsértés piacra gyakorolt hatása jelen jogsértés vonatkozásában nem voltak értékelhetők.

A Médiaszolgáltató Magyar ATV csatornája bejelentés alapján működő, országos médiaszolgáltatás. A Médiaszolgáltató státuszát és médiapiaci helyzetét, valamint a jogsértés elkövetését követő korrigálását egyaránt figyelembe véve a Médiatanács az Smtv. 17. § (2) bekezdésének egy alkalommal, első esetben történt megsértése miatt 100 000 Ft bírságot szabott ki, ami a maximálisan kiszabható bírság (50 millió Ft) 0,2%-a.

A vizsgált médiatartalom kárt okozott a demokratikus nyilvánosságban, ezért indokolt a Médiatanács döntéséről a nyilvánosságot minél szélesebb körben tájékoztatni. Ennek leghatékonyabb formája az, ha a határozatról maga a Médiaszolgáltató ad tájékoztatást. Mindezek alapján a Médiatanács az Mttv. 187. § (3) bekezdés c) pontja szerinti szankció kiszabását is indokoltnak találta.

Az Mttv. 187. § (3) bekezdés c) pontja szerinti jogkövetkezményt a jogsértés jellegére és súlyára tekintettel alkalmazta a Médiatanács, mert úgy ítélte meg, hogy a „nyilvánosság szankció” szervesen kapcsolódik a konkrét ügy tényeihez, és a jövőre nézve kellő visszatartó erővel bír. A Médiaszolgáltató Magyar ATV csatornáján, a jogsértéssel érintett műsorszám egy későbbi adásában történő közzétételével a nyilvánosság széles köre értesülhet arról, hogy a Médiaszolgáltató kirekesztő tartalmat közvetített.

A Médiatanács a rendelkező részben foglaltak szerint megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a műsorszám közzétételével nem sértette meg az Smtv. 17. § (1) bekezdését.

Az eljárás során az Ákr. 124. §-a szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jelen határozatban kiszabott bírság az Mttv. 134. § (13) bekezdése értelmében adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül. Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: **Art.**) 206. § (1) bekezdése alapján az adó késedelmes megfizetése esetén az esedékesség napját követő naptól, mint kezdőnaptól, késedelmi pótlékot kell fizetni. Az Art. 209. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a késedelem, illetve az esedékesség előtti igénybevétel (felszámítás) időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének háromszázhatvanötöd része.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Ákr. 81. § (1) bekezdésén, a közigazgatási per indításának lehetősége az Ákr. 114. § (1) bekezdésén alapul. A közigazgatási per vonatkozásában az Mttv. 163. § (1)-(3) és (5) bekezdései, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: **Kp.**), a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban **Pp.**) és az E-ügyintézési tv. rendelkezései irányadóak.

A keresetlevél benyújtásának szabályait a Kp. 12. § (2) bekezdés a) pontja, a 28. §-a, a 29. § (1) bekezdése, a 39. §-a, a 48. § (1) bekezdésének I) pontja, a Pp. 605. § (1) és 608. § (1) bekezdései és az E-ügyintézési tv. 9. § (1) bekezdése, az azonnali jogvédelemre vonatkozó rendelkezéseket a Kp. 50. §-a, a tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatást a Kp. 77. § (2) bekezdése tartalmazzák.

Budapest, 2020. április 28.

A Médiatanács nevében
Dr. Karas Monika
elnök

Kapják:

1. személyes adat